

Ministru kabineta noteikumu “Noteikumi par karavīra formas tērpiem un atšķirības zīmēm” projekta sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	<p>Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par karavīra formas tērpiem un atšķirības zīmēm" (turpmāk – noteikumu projekts) izstrādāts, lai izpildītu Militārā dienesta likuma 45. panta pirmajā daļā Ministru kabinetam doto deleģējumu noteikt:</p> <p>1) Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīra kaujas, ikdienas, svētku un ceremoniālo formas tērpu aprakstu, šo formas tērpu komplektējošās sastāvdaļas un papildu elementus;</p> <p>2) pie šiem formas tērpiem nēsājamo kokaržu, dienesta pakāpju un uzvārda atšķirības zīmju aprakstu</p> <p>Projekts stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī.</p>

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
1. Pamatojums	Noteikumu projekts izstrādāts, izpildot Militārā dienesta likuma 45. panta pirmajā daļā Ministru kabinetam doto deleģējumu. Militārā dienesta likuma pārejas noteikumu 27. punkts nosaka Ministru kabinetam līdz 2020. gada 1. janvārim izdod Militārā dienesta likuma 45. panta pirmajā daļā paredzētos noteikumus.
2. Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Ar Ministru kabineta 2013. gada 4. februāra rīkojuma Nr. 38 "Par Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju" atbalstīts realizēt administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju (turpmāk - Sodu koncepcija). Kā rezultātā Saeima 2018. gada 25. oktobrī pieņēma Administratīvās atbildības likumu (stāsies spēkā 2020. gada 1. janvārī), kas aizstās Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu (turpmāk - kodekss). Savukārt administratīvie pārkāpumi, par tiem piemērojamie sodi un amatpersonu kompetence administratīvo pārkāpumu procesā tiks noteikta attiecīgo nozaru likumos vai pašvaldību saistošajos noteikumos.</p> <p>Izstrādājot attiecīgos nozares likumprojektus, bija nepieciešams izvērtēt kodeksā paredzēto administratīvo pārkāpumu atbilstību Sodu koncepcijas 3. punktā noteiktajiem kritērijiem, t.i., nodarījuma bīstamībai, sabiedriskajam kaitīgumam, nodarījuma sekām, nodarījuma aktualitātei, nodarījuma attiecināmībai uz publiski tiesiskajām attiecībām.</p> <p>Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un Militārās izlūkošanas un drošības dienestu, izvērtējot kodeksa 175.³ pantā iekļautā administratīvā pārkāpuma sastāvu atbilstoši Sodu koncepcijā noteiktajiem kritērijiem, secināja, ka kodeksa 175.³ pantā noteiktā administratīvā pārkāpuma sastāvs pienācīgi nenovērš pārkāpumus karavīra formas tērpa un atšķirības zīmju aprītē. Papildus tika konstatēts, ka ik pa laikam tiek fiksēti</p>

gadījumi, kad personas, kurām uz to nav tiesību, valkā karavīra formas tērpu vai atsevišķas tās sastāvdaļas.

Šīs prettiesiskās darbības var radīt ļoti smagas sekas. Piemēram, personas, prettiesiski valkājot karavīra formas tērpu, var veikt provokācijas, kuras var tikt atspoguļotas plašsaziņas līdzekļos, tādējādi diskreditējot Nacionālos bruņotos spēkus un Latviju. Nodrošinot valsts ārējo drošību, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem jābūt pārliecinātiem, ka persona, kas valkā Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīra formas tērpu, ir arī Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem piederīga persona.

Kā rezultātā Saeima 2019. gada 3. oktobrī pieņēma grozījumus Militārā dienesta likumā, nosakot administratīvo atbildību par:

1) karavīra kaujas, ikdienas, svētku vai ceremoniālā formas tērpa vai tā komplektējošo sastāvdaļu, dienesta pakāpju vai uzvārda atšķirības zīmju prettiesisku apriti (76. pants);

2) par karavīra kaujas, ikdienas, svētku vai ceremoniālā formas tērpa prettiesisku valkāšanu neatkarīgi no tā, vai tas tiek valkāts ar atšķirības zīmēm vai bez tām (77. pants).

Militārā dienesta likuma XIV nodaļa "Administratīvie pārkāpumi militārā dienesta izpildes jomā un kompetence administratīvo pārkāpumu procesā" (tostarp, 76. un 77. pants) stāsies spēkā vienlaikus ar Administratīvās atbildības likumu 2020. gada 1. janvārī.

Lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības par šiem pārkāpumiem, attiecīgie karavīra formas tērpi, to komplektējošās sastāvdaļas, kā arī atšķirības zīmju apraksts ir jānosaka ārējā normatīvajā aktā. Šobrīd karavīra formas tērpi un atšķirības zīmes, kā arī to lietošanas kārtība, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 45. panta pirmās daļas, Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 8. panta otrās daļas un 37. panta otrās daļas deleģējuma, noteikta Aizsardzības ministrijas 2012. gada 17. jūlija noteikumos Nr. 18- NOT "Noteikumi par Nacionālo bruņoto spēku karavīra un zemessarga formas tērpiem, atšķirības zīmēm, pie formas tērpa nēsājamiem apbalvojumiem un to lietošanas kārtību". Taču šie iekšējie noteikumi ir saistoši tikai karavīriem (noteiktajos gadījumos atvaļinātajiem karavīriem) un zemessargiem (noteiktajos gadījumos bijušajiem zemessargiem).

Tādējādi Militārā dienesta likuma pārejas noteikumu 27. punkts nosaka Ministru kabinetam līdz 2020. gada 1. janvārim izdod šā likuma 45. panta pirmajā daļā paredzētos noteikumus. Proti, Ministru kabinetam jānosaka Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīra kaujas, ikdienas, svētku un ceremoniālo formas tērpu aprakstu, šo formas tērpu komplektējošās sastāvdaļas un papildu elementus, kā arī pie šiem formas tērpiem nēsājamo kokaržu, dienesta pakāpju un uzvārda atšķirības zīmju aprakstu. Savukārt atbilstoši Militārā dienesta likuma 45. panta pirmajai daļai citu karavīra formas tērpa veidu, šo formas tērpu komplektējošo sastāvdaļu, papildu elementu un atšķirības zīmju aprakstu un valkāšanas kārtību, kā ir bijis līdz šim, noteiks aizsardzības ministrs.

Ņemot vērā plašu karavīra formas tērpa veidu un atšķirības zīmju klāstu Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos un to, ka administratīvā atbildība būs noteikta tikai par noteiktā veida karavīra

formas tērpu un to komplektējošo sastāvdaļu apriti un valkāšanu, likumdevējs izvēlējies deleģēt Ministru kabinetam noteikt tikai tādu karavīra formas tērpu, to komplektējošo sastāvdaļu un atšķirības zīmju aprakstu, par kuru prettiesisku valkāšanu un apriti ar 2020. gada 1. janvāri būs noteikta administratīvā atbildība Militārā dienesta likuma 76. un 77. pantā.

Karavīra formas tērps satur arī papildu elementus, kas ir karavīram un zemessargam obligāti jāvalkā pie konkrētā formas tērpa. Tādējādi, lai apstiprinātu karavīra formas tērpa pilnīgu aprakstu, šie elementi ir jānosaka vienā normatīvajā aktā, kurā ir noteikts karavīra formas tērpa apraksts. Tomēr administratīvā atbildība Militārā dienesta likumā par šo karavīra formas tērpa papildu elementu prettiesisku valkāšanu un apriti nav noteikta.

Tādējādi, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 45. panta pirmās daļas deleģējumu, Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par karavīra formas tērpiem un atšķirības zīmēm" (turpmāk - noteikumu projekts). Noteikumu projekts nosaka jau Nacionālajos bruņotajos spēkos izmantojamo karavīra formas tērpa veidu, to komplektējošo sastāvdaļu un atšķirības zīmju aprakstu.

Atbilstoši grozījumiem Latvijas Republikas Zemessardzes likumā (likumprojekts Nr. 94/Lp13, izskatīts Saeimas otrajā lasījumā 2019. gada 6. jūnijā), Latvijas Republikas Zemessardzes likuma 37. panta otrā daļa noteiks, ka zemessargi ievēro karavīriem noteiktu karavīra formas tērpu un atšķirības zīmju valkāšanas kārtību.

Līdz ar to noteikumu projekta izdošanas mērķis ir noteikt Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīriem un atvaļinātajiem karavīriem ar tiesībām valkāt karavīra formas tērpu, kā arī zemessargiem un bijušajiem zemessargiem, kuriem ir piešķirtas tiesības valkāt karavīra formas tērpu:

1) Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīra kaujas, ikdienas, svētku un ceremoniālo formas tērpu aprakstu, šo formas tērpu komplektējošās sastāvdaļas un papildu elementus;

2) pie šiem formas tērpiem nēsājamo kokaržu, dienesta pakāpju un uzvārda atšķirības zīmju aprakstu.

Vienlaikus, vērtējot šo noteikumu projektu kopsakarā ar grozījumiem Militārā dienesta likumā, kas pieņemti 2019. gada 3. oktobrī, šie noteikumi informēs sabiedrību par karavīra formas tērpa, to komplektējošo sastāvdaļu un atšķirības zīmju izskatu, par kuru prettiesisku apriti un valkāšanu ar 2020. gada 1. janvāri Militārā dienesta likuma 76. un 77. pantā būs noteikta administratīvā atbildība.

Noteikumu projekta 1. pielikumā 1.1 apakšpunktā noteiktajiem karavīra formas tērpa maskēšanas rakstiem (LatPat, MultiLatPat, WoodLatPat) ir dizaina aizsardzība un tie ir reģistrēti Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijā WIPO (*World Intellectual Property Organization*).

Noteikumu projektā karavīru formas tērpiem un atšķirības zīmēm nav noteikti krāsu toņi poligrāfiskai attēlošanai pēc kādas konkrētas krāsu skalas. Formas tērpu un atšķirības zīmes lietojot, to

		krāsas tonis var nedaudz mainīties. Savukārt strīdus gadījumā noteikt, vai konkrēts apģērbs ir karavīra formas tērpa komplektējošā sastāvdaļa un vai konkrēta atšķirības zīme ir Nacionālo bruņoto spēku atšķirības zīme, varēs administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros veicot ekspertīzi.
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Aizsardzības ministrija un Nacionālie bruņotie spēki
4.	Cita informācija	Nav

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīri, atvaļinātie no Latvijas Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem karavīri ar tiesībām valkāt karavīra formas tērpu, Latvijas zemessargi un bijušie Latvijas Zemessargi, kam piešķirtas tiesības valkāt karavīra formas tērpu, citas personas ar mērķi informēt par karavīra formas tērpa un atšķirības zīmju izskatu, lai atturētu no prettiesiskās karavīra formas tērpa un atšķirības zīmju valkāšanas un aprites.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Projekts šo jomu neskar.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar
5.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

Projekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Lai informētu sabiedrību par noteikumu projektu un dotu iespēju ieinteresētajām personām izteikt viedokli, noteikumu projekts saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 970
----	--	---

		"Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības un plānošanas procesā" (turpmāk – MK noteikumi Nr. 970) tika ievietots Aizsardzības ministrijas un Valsts kancelejas tīmekļvietnē.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Noteikumu projekts saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 970 2019. gada 4. novembrī tika ievietots Aizsardzības ministrijas un Valsts Kancelejas tīmekļvietnē. Atbilstoši noteikumu Nr. 970 7.4. ¹ apakšpunktam sabiedrības pārstāvjiem ir iespēja līdzdarboties, rakstiski sniedzot viedokli par Aizsardzības ministrijas un Valsts kancelejas tīmekļvietnē ievietoto noteikumu projektu līdz 2019. gada 18. novembrim.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	<i>Tiks aizpildīts pēc termiņa sabiedrības viedokļa iesniegšanas izbeigšanās.</i>
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Nacionālie bruņotie spēki.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Valsts pārvaldes vai pašvaldību institucionālā sistēma netiek mainīta. Jaunas iestādes vai jaunas struktūrvienības netiek veidotas, nav paredzēts likvidēt esošās institūcijas, nav paredzēts reorganizēt esošās institūcijas.
3.	Cita informācija	Nav.

Aizsardzības ministrs

Artis Pabriks

Baltā 67335270
Marina.Balta@mod.gov.lv